

Title:

Auric, Georges

Person type:

Osoba

History:

Georges Auric (Lodève, 15.02.1899. - Pariz, 23.07.1983.), francuski skladatelj. Glazbu studirao u Montpellieru i Parizu na Konzervatoriju i u zavodu Schola cantorum (V. d'Indy). Oko 1918. utemeljio s Louisom Dureyem, Arthurom Honeggerom, Dariusom Milhaudom, Francisom Poulencom i Germaine Tailleferre skupinu Les Six. Autor je pretežito glazbe za kazalište i dugogodišnji uspješni skladatelj glazbe za film. Autor je glazbe svih Cocteauovih filmova te mnogih filmova svjetski poznatih redatelja (René Clair, Max Ophüls, William Wyler, Henri-Georges Clouzot), najveću popularnost stekle su njegove partiture iz filmova Moulin Rouge (1952.) Johna Hustona, Dobar dan tugo (Bonjour tristesse, 1957.) Otta Premingera i Volite li Brahmsa (Aimez-vous Brahms?, 1961.) Anatolea Litvaka. Skladao je i komornu glazbu (Imaginées, 1968–73.), glazbu za glasovir (Partita za dva klavira) i solo pjesme. Jedan od najistaknutijih pripadnika pariškoga društva i glazbenoga svijeta svojega doba.

Place:

Pariz

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Francuski

Writings:

Latinica

Time of action:

1899-1983 g.

Functions:

Skladatelj.

VIAF person:

76408949

Title:

Galić, Roman

Person type:

Osoba

History:

Roman Galić (Imotski, 25.05.1914. - Zagreb, 13.05.1999.), hrvatski inženjer elektrotehnike.

Realnu gimnaziju završio u Splitu (1932.), osam godina kasnije (1940.) diplomirao na Tehničkom fakultetu u Zagrebu, a 1980. doktorirao na Elektrotehničkom fakultetu tezom "Jedna mogućnost povećanja isijane snage satelita". God. 1952. stipendist francuske vlade na École supérieure d'électricité-radio i École national supérieure des télécommunications u Parizu, 1955. stipendist Talijanske radiotelevizije (RAI) u Torinu i Monzi, a bio je i na studijskim boravcima u 25 razvojnih centara i laboratorija u Europi i SAD.

U Zagrebu radio u Siemens d.d. (1941.), potom na Radiju Zagreb i RTV Zagreb do umirovljenja 1979. godine. Na Tehničkom fakultetu honorarno predavao od 1948. do 1958. God. 1954. osnovao i do 1958. bio predstojnik Zavoda za emisione uređaje (kasnije Zavod za visokofrekventnu tehniku), te od 1974. do 1995. predavao na poslijediplomskom studiju Elektrotehničkog fakulteta. Bio je predsjednik Saveza elektrotehničkih inženjera i tehničara Hrvatske (1977. - 1980.) i Aerokozmonautičkog društva Hrvatske (1977. - 1979.). Dobitnik nagrade "Nikola Tesla" 1975. godine.

Place:

Imotski (IMOTSKI)

Split

Pariz

Zagreb (ZAGREB)

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Time of action:

1914-1999 g.

Functions:

Na radiju odnosno RTV-u, bavio se planiranjem, projektiranjem i izgradnjom uređaja i mreže centara s uređajima za emitiranje u području srednjih i ultrakratkih valova radiofonskih i televizijskih signala, planiranjem televizijskih studijskih centara, usmjerenih veza na hrvatskom području i veza s eurovizijском mrežom.

Stručnim i znanstvenim radovima surađivao u zbornicima domaćih i inozemnih skupova te periodicima "Tesla" (1936. - 1939.), "Radio Zagreb" (1946.), "Elektrotehnika" (1962. - 1963., 1973., 1981.), "Elektrotehničar" (1983. - 1987.), "Space Policy" (1990.) i dr. Suradivao u "Tehničkoj i Općoj enciklopediji" Leksikografskog zavoda.

VIAF person:

34866381

Title:

Despot, Miroslava

Person type:

Osoba

History:

Miroslava Despot (Varaždin, 25.09.1912. - Zagreb, 13.08.1995.), gospodarska i kulturna povjesničarka.

U Zagrebu pohađala gimnaziju (1923. - 1931.) te studij povijesti (1945. - 1949.) na Filozofskom fakultetu, gdje je 1957. doktorirala tezom "Osredak, njegov postanak i razvoj". Godine 1949. završila tečaj paleografije u Historijskom institutu JAZU, a 1958. i arhivski tečaj na Stage international des archives u Parizu. Radila u Muzeju narodnog oslobođenja u Zagrebu (1950. - 1953.), u Muzeju za umjetnost i obrt (1953. - 1963.) te u Institutu za historiju radničkog pokreta Hrvatske (1963. - 1973.).

Place:

Varaždin (VARAŽDIN)

Pariz

Zagreb (ZAGREB)

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Time of action:

1912-1995 g.

Functions:

U svojim se znanstvenim radovima bavila proučavanjem manufaktura u građanskoj Hrvatskoj i Zagrebu, posebno istražujući nastanak i razvoj staklana. Osim spomenutog, pisala je i o gospodarskim i trgovačkim prilikama u sjevernoj Hrvatskoj za vrijeme narodnog preporoda te o djelovanju istaknutih preporoditelja (Đ. M. Šporer, Lj. Vukotinović, J. Drašković). Istraživala je djelovanje niza društava kao što su Društvo za povjesnicu jugoslavensku, Trgovačka komora i Gospodarsko društvo u Zagrebu, Trgovačka komora u Senju.

Skupila je i kritički obradila opsežnu tiskanu građu te časopise i novine o gospodarskoj povijesti Hrvatske od 1850. do 1918. godine. Rezultate svojih istraživanja publicirala je u periodikama "Historijski zbornik" (1950., 1952., 1954., 1960., 1976. - 1977.), "Arhivist" (1952.), "Ljetopis JAZU" (1952., 1963.), "Historijski pregled" (1954., 1958., 1960. - 1962.), "Zbornik Muzeja primenjene umetnosti u Beogradu" (1956., 1958. - 1965., 1968., 1972. - 1973., 1975. - 1976.), "Österreichische Osthefte" (1957., 1967.), "Arhivski vjesnik" (1958., 1960. - 1962.), "Journal of Glass Studies" (1962.), "Acta Iugoslaviae historica" (1970.), "Časopis za suvremenu povijest" (1970. - 1977., 1979.) i dr.

Najznačajnija djela: "Pokušaji manufakture u građanskoj Hrvatskoj u 18. stoljeću" (1962.), "Industrija i trgovina građanske Hrvatske 1873-1880." (1979.) i dr.

VIAF person:

37929002

Title:

Drezga, Tihomil

Person type:

Osoba

History:

Tihomil Drezga (Šibenik, 10.12.1903. - Erie, Pennsylvania (SAD), 14.08.1981.), pravnik.

Godine 1922. maturirao u Šibeniku, pravne i političke znanosti studirao u Parizu, gdje je i doktorirao 1931. godine tezom "Les Problèmes Fondamentaux du Droit des Gens et la Cour Permanente de Justice Internationale". Od 1932. do 1937. kotarski sudac u Zagrebu i Đurđevcu, a od 1937. do 1941. odvjetnik u Zagrebu i Vrbovskom.

Tijekom rata (1941. - 1945.) radio u Ministarstvu vanjskih poslova NDH, kao pročelnik Pravnog odsjeka kojeg je i utemeljio. U tom je razdoblju opremio bogatu knjižnicu s djelima iz međunarodnog prava i diplomacije koja je 1945. prenesena u Ministarstvo vanjskih poslova u Beogradu. Istodobno s radom u Ministarstvu vanjskih poslova, radio je i kao profesor međunarodnog prava na zagrebačkom Pravnom fakultetu.

Nakon rata osuđen na zatvorsku kaznu koju je do 1947. izdržavao u Staroj Gradiški. Godinu dana kasnije uspio je ilegalno prijeći u Italiju, gdje je 1949. završio vatikansku knjižničarsku školu. Od 1952. do 1955. živio u Los Angelesu, 1955. - 1956. predavao na Alliance College u Cambridge Springsu (Pennsylvania), 1956. - 1965. profesor na Gannon College u Eriete od 1965. do umirovljenja (1969.) ponovno na Alliance College.

Place:

Pariz

Đurđevac (ĐURĐEVAC)

Vrbovsko

Zagreb (ZAGREB)

Šibenik (ŠIBENIK)

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Time of action:

1903-1981 g.

Functions:

Za vrijeme NDH uredio tri sveska "Međunarodnih ugovora NDH" 1941., 1942., 1943. (1942. - 1944.), za boravka u Rimu u "L' Osservatore romano" objavio članke o položaju hrvatske države u međunarodnom sustavu Grgura VII. (1950.) i o Hrvatima u talijanskoj književnosti (1951.). Pisao je i o Gracijanovom dekretu i Hrvatima ("Studia Gratiana", 1956. - 1957.), o međunarodno-pravnom aspektu slučaja Artuković ("Danica", 1951.; "Hrvatska", 1951.), o Papi Grguru VII. i hrvatskom kralju Dmitru Zvonimiru ("Hrvatska revija. Jubilarni zbornik" 1951. - 1975., 1975.) i dr.

VIAF person:

291180105

Title:

Požgaj, Zvonimir

Person type:

Osoba

History:

Zvonimir Požgaj (Zagreb, 16.03.1906. - Zagreb, 11.12.1971.), arhitekt. Na Arhitektonskom odsjeku Umjetničke akademije u Zagrebu diplomirao 1932. godine u klasi Drage Iblera. Poslije studija nekoliko godina proveo u Parizu, a po povratku u Zagreb osnovao vlastiti arhitektonski ured. Ministarstvo prometa i javnih radova NDH angažiralo ga je 1941. radi preuređenja Doma hrvatske likovne umjetnosti u džamiju. Zajedno s F. Cotom izveo vilu Botteri na Tuškancu i Liječnički dom u Šubićevoj, a s A. Freudenreichom zgradu Matice hrvatskih obrtnika (sve u Zagrebu). Radio crkve u Podsusedu i na Knežiji, te više kupališta (Zadar, Stubičke Toplice, Crikvenica, Omišalj). Bio je suradnik Građevno-projektnog zavoda "Osnova" u Zagrebu, član Saveza arhitekata Hrvatske i Udruženja likovnih umjetnika primijenjenih umjetnosti Hrvatske.

Place:

Pariz

Zagreb (ZAGREB)

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Time of action:

1906-1971 g.

Functions:

Arhitekt.

VIAF person:

173241219

Title:

Košuta, Leo

Person type:

Osoba

History:

Leo Košuta (31.03.1922. - 25.12.2001.), književni povjesničar. Proučavatelj radova Marina Držića. U Rimu završio studij i doktorirao 1946. tezom o Marinu Držiću. Godine 1954. napustio mjesto asistenta Historijskog instituta JAZU u Zagrebu i emigrirao u Pariz, gdje je položio bibliotekarski ispit i zaposlio se Nacionalnoj biblioteci. Djela: "Siena nella vita e nell' opera di Marino Darsa" (objavljeno u ediciji "Ricerche slavistiche", 1961.) te "Pravi i obrnuti svijet u Držićevu Dundu Maroju" (prvotno objavljeno na talijanskom, a zatim na hrvatskom u splitskom časopisu "Mogućnosti", 1968.). Godine 1996. zajedno s Rankom Marinkovićem dodijeljena mu je nagrada "Držićev zlatni pečatnjak".

Place:

Pariz

Zagreb (ZAGREB)

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Time of action:

1922-2001 g.

Functions:

Književni povjesničar

Title:

Trumbić, Ante

Person type:

Osoba

History:

Ante Trumbić (Split, 17.05.1864. - Zagreb, 17.11.1938.), političar. Gimnaziju završio u Splitu, pravo studirao u Zagrebu, Beču i Grazu, gdje je 1890. i doktorirao. Radio kao odvjetnik u Splitu te se posvetio politici (pristaša Stranke prava). Zajedno s F. Supilom sudjelovao u inicijativama za ujedinjenje pravaških grupa u Dalmaciji. God. 1895. izabran za poslanika u Dalmatinskom saboru, a 1897. i u Carevinskom vijeću u Beču. Nakon izbivanja narodnog pokreta u Hrvatskoj 1903., s P. Čingrijom, J. Biankinijem, F. Supilom i J. Smodlakom pokrenuo politiku novoga kursa, čiji je program iznio u znamenitom govoru pred zastupnicima Dalmatinskog sabora. Veliku je ulogu imao i pri donošenju Riječke rezolucije (1905.), te stvaranju Hrvatsko-srpske koalicije, koja se uz potporu mađarskih političara trebala suprotstaviti bečkoj politici. God. 1905. izabran za gradonačelnika Splita. Uoči Prvog svjetskog rata zauzimao se za oslobođenje i ujedinjenje Južnih Slavena izvan Austro-Ugarske. Po izbivanju sukoba emigrirao u Italiju, gdje je s F. Supilom i I. Meštrovićem, nastojao spriječiti davanje teritorijalnih obećanja Italiji. Nakon formiranja Jugoslavenskog odbora u Parizu (30.04.1915.), izabran za njegova predsjednika. Uskoro se razišao s dotadašnjim bliskim suradnikom F. Supilom na pitanjima odnosa Odbora prema srpskoj vladi, kao i na pitanjima koncepcije nove države koja se trebala stvoriti nakon završetka rata. Smatrajući da se pod svaku cijenu mora očuvati zajednička politika sa Srbijom i bojeći se talijanskih zahtjeva za Dalmacijom te mogućom diobom hrvatske obale između Srbije i Italije, popuštao je pred pritiscima N. Pašića i srpske vlade i njihovim odbacivanjem federalističkog uređenja buduće države. Supotpisnik Krfske deklaracije (1917.) i Ženevskog sporazuma (1918.), u kojima se zalagao za zajednicu utemeljenu na ravnopravnosti naroda. Nakon rata prvi ministar vanjskih poslova Kraljevine SHS, zastupao interese spomenute države na Mirovnoj konferenciji u Parizu. Poslije objave Rapallskog ugovora (1920.), dao ostavku i prešao u opoziciju. Kasnije se opredijelio za federalističku koncepciju, osobito nakon uspostave Vidovanskog ustava. Nakon atentata u Narodnoj skupštini, blisko surađivao s HSS-om, god. 1931. branio V. Mačeka pred Sudom za zaštitu države, a godinu kasnije i formalno pristupio HSS-u, te ušao u uže vodstvo stranke. Na sjednici Izvršnog odbora Seljačko-demokratske koalicije u studenom 1932. formulirao Zagrebačke punktacije. U to se vrijeme počeo zalagati za konfederalizam, smatrajući da federalistička koncepcija više nije sigurna garancija hrvatske nacionalne posebnosti i samostalnosti.

Place:

Split

Beč (Austrija)

Graz

London

Pariz

Italija

Zagreb (ZAGREB)

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Time of action:

1864-1938 g.

Functions:

Političar.

Title:

Juvančić, obitelj

Person type:

Obitelj

Place:

Ljubljana

Rijeka

Pariz

Dubrovnik

Zagreb (ZAGREB)

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Time of action:

1873 g.

Title:

Lachman, Harry

Person type:

Osoba

History:

Harry Lachman (29.06.1886. - 19.03.1975.), američki umjetnik, scenograf i filmski redatelj. Rođen je u La Salleu, Illinois. Lachman se školovao na Sveučilištu Michigan prije nego što je postao ilustrator časopisa i knjiga. Emigrirao je 1911. godine u Pariz. Radio kao redatelj u Francuskoj i Engleskoj.

Place:

Pariz

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Engleski

Writings:

Latinica

Time of action:

1886-1975 g.

Functions:

Redatelj

Title:

Chantal, Marcelle

Person type:

Osoba

History:

Marcelle Chantal (09.02.1901. - 11.03.1960.), francuska kazališna i filmska glumica.

Place:

Pariz

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Francuski

Writings:

Latinica

Time of action:

1901-1960 g.

Functions:

Glumica

Title:

Ozeray, Madeleine

Person type:

Osoba

History:

Madeleine Ozeray (Bouillon-sur-Semois, 13.09.1908. - Pariz, 29.03.1989.), francuska glumica belgijskog podrijetla. Kao kazališna glumica nastupala je u Bruxellesu, a od 1933. u Parizu, gdje se u kazalištu L. Jouveta istaknula kao interpretatorica drama J. Giraudoux (Trojanskoga rata neće biti, Ondina). Nastupala je i u više filmova F. Langa, P. Chenala, J. Duviviera i M. Ophülsa.

Place:

Pariz

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Francuski

Writings:

Latinica

Time of action:

1908-1989 g.

Functions:

Glumica.

Title:

Andrassy, Juraj

Person type:

Osoba

History:

Juraj Andrassy (Zagreb, 12.08.1896. - Zagreb, 20.12.1977.), hrvatski pravnik.

Osnovnu školu i klasičnu gimnaziju pohađao u Zagrebu gdje je 1919. i doktorirao. Radio u upravnoj službi u Beogradu, Osijeku i Zagrebu. Godine 1922./1923. u Parizu studirao javnopravne discipline, posebno međunarodno javno pravo, te je od 1928. taj predmet predavao na Pravnom fakultetu u Zagrebu najprije kao honorarni nastavnik, zatim kao docent (1930.) te izvanredni (1932.) i redoviti profesor (1937.). Godine 1938./1939. i 1951./1952. bio je i dekan spomenute ustanove.

Predavao na Akademiji za međunarodno pravo u Haagu 1937. i 1951. Slijedeće je godine (1952.) postao pridruženi, a 1961. redoviti član Instituta za međunarodno pravo. Za dopisnog člana JAZU izabran 1955., a redovitim je članom postao 1965. godine. Na zagrebačkom Pravnom fakultetu osnovao Institut za međunarodno pravo i organizirao postdiplomsku nastavu. Suradivao na rješavanju brojnih praktičnih zadataka: u pripremama za mirovnu konferenciju u Parizu, na kodificiranju ratnog prava, korištenju vodenih tokova i mnogobrojnim međunarodnopravnim pitanjima u vezi s Jadranskim morem.

Place:

Haag

Pariz

Zagreb (ZAGREB)

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Time of action:

1896-1977 g.

Functions:

Pravnik.

VIAF person:

109122281

Title:

Iveković, Mladen

Person type:

Osoba

History:

Mladen Iveković (Zagreb, 01.03.1903. - Zagreb, 18.12.1970.), političar. Studirao pravo u Zagrebu i Parizu. Bio je pokretač i urednik legalnih listova KPJ (Pregled, Odjek i dr.). Godine 1935. sekretar Glavnog inicijativnog odbora Jedinstvene radničke stranke. Uhićivan i zatvaran 1936. i 1938. godine. Godine 1941. ilegalno djelovao u Zagrebu, a na početku 1942. zatvoren u koncentracijski logor u Jasenovcu iz kojega je iste godine oslobođen zamjenom.

Član Izvršnog odbora AVNOJ-a, i član ZAVNOH-a, ministar u prvoj narodnoj vladi Hrvatske. Od 1946. do 1958. radio u diplomatskoj službi. Delegat FNRJ pri Međunarodnoj agenciji za reparacije u Bruxellesu (1946.), poslanik u Italiji (1947. - 1951.), ambasador u SR Njemačkoj (1952. - 1956.). Od 1956. do 1958. podsekretar u Sekretarijatu vanjskih poslova FNRJ, a od 1958. - 1962. predsjednik Saveznog vijeća Narodne skupštine FNRJ. Član CK SKH.

Place:

Pariz

Bruxelles

Zagreb (ZAGREB)

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Time of action:

1903-1970 g.

Functions:

U djelu "Hrvatska lijeva inteligencija" I. i II., (Zagreb, 1970.) sa suradnicima (J. Martinović, V. Bratulić, M. Vaupotić, V. Mađarević, J. Bručić, I. Ramljak i dr.) iznio kompleksnu sliku odnosa između inteligencije, radničkog pokreta i Komunističke partije od 1918. do 1945. godine.

Title:

Radić, Stjepan

Person type:

Osoba

History:

Stjepan Radić (Trebarjevo Desno, 11.06.1871. - Zagreb, 08.08.1928.), hrvatski političar.

Zbog političke aktivnosti dva puta prekidao školovanje, a iz istog je razloga maturu polagao privatno u Karlovcu. God. 1891. upisao se na zagrebački Pravni fakultet, ali je dvije godine kasnije izbačen i osuđen na četiri mjeseca zatvora zbog javnog napada na bana K. Hédervárya. Studij nastavio 1894. u Pragu, gdje je još potkraj iste godine zbog sukoba s policijom kažnjen izgonom. Nakon što je kratko vrijeme studirao u Budimpešti, vratio se u Zagreb. God. 1895. kažnjen sa šest mjeseci zatvora kao jedan od organizatora studentskih demonstracija prilikom posjeta Franje Josipa Zagrebu, na kojima je došlo do spaljivanja mađarske zastave. U Pragu, vrativši se s drugog putovanja u Rusiju, 1897. pokrenuo Hrvatsku misao kao organ napredne omladine. Od kraja 1897. do 1899. studirao na Visokoj školi političkih nauka u Parizu, koju je završio kao najbolji student s diplomskom radnjom *La Croatie actuelle et les Slaves du Sud*. Nakon što je po drugi puta istjeran iz Češke (1900.), nastanio se u Zemunu živeći od publicističke djelatnosti u različitim domaćim i stranim listovima. Godine 1902. trajno se nastanio u Zagrebu, postao tajnikom ujedinjene opozicije i ponovno pokrenuo mjesečnik Hrvatska misao. Iste je godine objavio brošuru pod nazivom Najjača stranka u Hrvatskoj, u kojoj je promicao ideju organiziranja hrvatskog seljaštva. Zajedno s bratom Antunom u prosincu 1904., osnovao Hrvatsku pučku seljačku stranku (HPSS). Usporedo s političkim djelovanjem i vođenjem HPSS-a, radio na tiskanju svojih djela: *Savremena Evropa* (1906.), *Financijska znanost* (1908.), *Češki narod na početku 20. st.* (1908.) i dr. Uređivao je i stranačko glasilo *Dom*. Suprotstavio se politici novog kursa predlažući preobrazbu Habsburške Monarhije u Podunavski savez država, u kojemu bi Hrvatska bila jedno od pet državnih područja saveza, a na temelju svoje povijesne tradicije, narodnog gospodarstva i kulture. U Hrvatski sabor prvi puta izabran 1908. u izbornom kotaru Ludbreg. Za Cuvajeva komesarijata ponovno zatvoren (1911. - 1912.). Tijekom Prvog svjetskog rata isprva branio austrougarsku ratnu koncepciju, ali 1917. promijenio je stav. Kao član Središnjeg odbora Narodnog vijeća SHS protivio se prijedlozima o načinu ujedinjenja s Kraljevinom Srbijom i Crnom Gorom. Zalagao se za poštivanje prava hrvatskog naroda na samoopredjeljenje i stvaranje neutralne hrvatske seljačke republike. Zbog nepriznavanja Kraljevine SHS, od ožujka 1919. do veljače 1920., boravio u zatvoru. Tri godine kasnije, krenuo na put u inozemstvo radi stjecanja vanjske potpore hrvatskim zahtjevima. Prilikom posjete Sovjetskom savezu (1924.), učlanio Hrvatsku republikansku seljačku stranku (HRSS) u Seljačku internacionalu. Sljedeće je godine Radić nakon izbora na kojima je Seljačka stranka dokazala svoju snagu, učinio politički zaokret. HSS je priznao dinastiju i Vidovdanski ustav, pa je u novostvorenoj Pašićevoj vladi, Radić preuzeo mjesto ministra prosvjete. Godine 1927. cijeli je HSS istupio iz vlade zbog neslaganja s politikom radikala. Iste godine zajedno sa S. Pribičevićem stvorio Seljačko-demokratsku koaliciju koja se borila protiv unitarizma i Vidovdanskog ustava. Za vrijeme zasjedanja Narodne skupštine 20.06.1928., zastupnik Radikalne stranke Puniša Račić usmrtio je Pavla Radića i Đuru Basaričeka, a teško ranio Stjepana Radića, koji je od posljedica atentata preminuo 08.08.1928. u Zagrebu.

Place:

Budimpešta

Prag

Zemun

Pariz

Beograd

Zagreb (ZAGREB)

Person legal status:
fizička osoba

Language:
Hrvatski

Writings:
Latinica

Time of action:
1871-1928 g.

Functions:
Političar.

VIAF person:
2510555

Title:

Ivšić, Milan

Person type:

Osoba

History:

Milan Ivšić (28.07.1887. - 06.02.1972.), ekonomist i sociolog. Studirao na Katoličkom bogoslovnom fakultetu (KBF) u Zagrebu. Za svećenika zaređen 1911. godine, a 1920. imenovan predavačem na KBF-u. Studirao ekonomiju i sociologiju u Parizu, gdje je i doktorirao 1922. godine. Nakon toga nastavio usavršavanje u Münchenu. Od 1924. do 1945. radio na Ekonomskoj komercijalnoj visokoj školi u Zagrebu, gdje je 1932. imenovan redovitim profesorom političke ekonomije. U tri navrata (1934-35., 1935-36. i 1944-45.) na istom je učilištu bio dekan. Godine 1947. osuđen je na dvije godine zatvora i privremeni gubitak svih građanskih prava.

Place:

Pariz

München

Zagreb (ZAGREB)

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Time of action:

1887-1972 g.

Functions:

Bio je urednik (gospodarstvo) u "Hrvatskoj enciklopediji" (I-V), te autor niza natuknica. Surađivao je u prvom svesku "Naše domovine" (1943.), a pisao je i za mnogobrojne časopise i novine: "Hrvatsko kolo", "Hrvatski narod", "Nezavisna Država Hrvatska", "Ustaška mladež", "Gospodarski glasnik", "Gospodarstvo" i dr.).

Title:

Deči, Josip

Person type:

Osoba

History:

Josip Deči (Stari Sivac kraj Sombora (Srbija), 01.07.1904. - Zagreb, 18.07.1985.), skladatelj i glazbeni pisac. Diplomirao pravo na Zagrebačkom sveučilištu 1931. godine. Kompoziciju studirao privatno kod J. Gotovca (1924./1925.), a potom u pariškoj Scholi cantorum u V. d'Indyja (1926. - 1928.), usavršavao se na zagrebačkoj Muzičkoj akademiji kod B. Berse. Od 1932. do 1957. kao pravnik radio u PTT Zagreb. Usporedo s tim poslom bavio se skladanjem zabavnoglazbenih kazališnih djela: opereta, glazbenih komedija i dječjih glazbenih igrokaza. Skladao je 22 djela spomenute vrste.

Najveće je uspjehe postigao tridesetih godina prošlog stoljeća operetama "Uskrsna pisanica", "Moj dragi poštar" i "Čudo od djeteta". Na stihove D. Domjanića skladao je stotinjak solo-popjevaka te 6 zbornih pjesama. Pisao je i filmsku glazbu. Godine 1931., prvi u nas, snimio je kratki eksperimentalni zvučni film "Don Juanova zaručnica", a sljedeće godine skladao glazbu za prvi hrvatski cjelovečernji zvučni film Melodija 1000 otoka. Tekstove o glazbi objavljivao je u "Matičinom iseljeničkom kalendaru" (1958. i 1959.).

Surađivao je i u nizozemskoj "Algemene Muzikencyclopédie" (1957. - 1972.), napisavši tristetina članaka o glazbenicima s područja bivše Jugoslavije.

Place:

Pariz

Zagreb (ZAGREB)

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Time of action:

1904-1985 g.

Functions:

Skladatelj

Title:

Vukmirica, Željko

Person type:

Osoba

History:

Željko Vukmirica (11.10.1953. - 04.05.2025.), hrvatski glumac. Diplomirao na Akademiji za kazalište, film i televiziju 1976., nakon čega postaje član Teatra ITD i suosnivač kazališne radionice Pozdravi (Greetings). Među brojnim kazališnim komadima u kojima je nastupao u tom razdoblju bili su Ionescovi "Pozdravi", koji su postali kazališna uspješnica u Hrvatskoj te na gostovanjima u Italiji, Njemačkoj, Francuskoj, Španjolskoj, Rusiji i Latinskoj Americi. Nakon godine provedene u Parizu, gdje se usavršavao kod Marija Gonzallesa na Akademiji scenskih umjetnosti, Vukmirica je sudjelovao u radu nekoliko kazališnih radionica nastupajući u predstavama s međunarodno priznatim kazališnim umjetnicima kao što su P. Brooke, E. Barba, J. Grotowsky, J. Lecoque, Theatre du Soleil i Cecilly Berry. Vrativši se u Zagreb, počeo je predavati na Akademiji za kazalište, film i televiziju, a zatim utemeljio Glumački studio pri Hrvatskome narodnom kazalištu u Splitu. Bio je i član ansambla Dramskoga kazališta Gavella u Zagrebu. Sudjelovao je u proizvodnji više od 200 TV emisija i cjelovečernjih filmova te bio koproducent filma "Nausikaja", nominiranog za Oscara 1996. godine. Nastupao je i u Teatru Exit u Zagrebu, u "Povijesti moje gluposti", jednoj od četiri monodrame, koje je sam napisao, režirao i producirao, a dvije je od njih izveo više od tisuću puta.

Place:

Zagreb (ZAGREB)

Pariz

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Time of action:

1953-2025 g.

Functions:

Glumac

Title:

Bregović, Goran

Person type:

Osoba

History:

Goran Bregović (22.03.1950.), bosanskohercegovački gitarist i skladatelj. Kao tinejdžer počeo svirati gitaru, 1969. pridružuje se sastavu Kodeksi, zatim skupini Jutro iz koje početkom 1974. nastaje Bijelo dugme. Samostalno debitira 1976. albumom Goran Bregović (djelomično ispunjen skladbama iz repertoara Jutra i Bijelog dugmeta), na kojem ga prate članovi matičnoga sastava. Započevši skladati i filmsku glazbu, na pulskome festivalu nagrađen je Zlatnom arenom za glazbu u filmu Kuduz (Ademir Kenović, 1990.), a međunarodnu reputaciju stekao je glazbom za filmove Emira Kusturice (Dom za vešanje, 1988.; Arizona Dream, 1993.; Underground, 1995.). Od ranih 1990-ih živi u Parizu, ostvarivši međunarodnu suradnju s redateljima Patriceom Chéreauom (Kraljica Margot – La reine Margot, 1994.), Philippeom Rousselotom (Zmijin poljubac – The Serpent's Kiss, 1997.) i dr.; skladao je glazbu za hrvatske filmove Čaruga (Rajko Grlić, 1991.), Je li jasno, prijatelju? (Dejan Aćimović, 2000.) i Karaula (R. Grlić, 2006.). Glazba mu je ekstenzivno korištena u filmu Borat! (Larry Charles, 2006.). Surađuje i s uglednim svjetskim glazbenicima, nerijetko koristeći prearanžirane skladbe, izvorno pisane za Bijelo dugme. Potkraj 1990-ih osniva Orkestar za svadbe i sprovode (engleski Wedding and Funeral Orchestra), ambicioznu, široko postavljenu skupinu glazbenika koja uključuje trubače, gudačku sekciju, muški zbor, bugarske pjevačice, povremene semprove i elemente simfonijskog orkestra. S tom postavom redovito promovira glazbeno naslijeđe Balkana, izvodeći i vlastite skladbe, postavši sudionikom globalne glazbene scene (world music).

Place:

Pariz

Person legal status:

fizička osoba

Time of action:

1950 g.

Functions:

Skladatelj

Title:

Biscot, Georges

Person type:

Osoba

History:

Georges Biscot (15.09.1889. - 18.12.1944.), francuski filmski glumac. Glumio je u nekih 28 filmova između 1916. i 1944. godine. Najčešće je glumio komične i karakterne uloge.

Place:

Pariz

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Francuski

Writings:

Latinica

Time of action:

1889-1944 g.

Functions:

Glumac

Title:

Piel, Harry

Person type:

Osoba

History:

Harry Piel (12.07.1892. - 27.03.1963.), redatelj, scenarist, producent, glumac i prva njemačka akcijska zvijezda. U dobi od 19 godina odselio je u Pariz gdje je upoznao redatelja Léonca Perreta koji mu dogovora posao u filmskoj kompaniji Gaumont za koju je Piel napisao prvi scenarij. Filmom Schwarzes Blut (1912.) debitirao je kao redatelj. Nastavio je režirati snimivši Der Triumph des Todes (1912.), Ein Millionenraub (1914.), Die grosse Wette (1915.), Die Abenteuer des Kapitän Hansen (1917.) i Die Krone von Palma (1919.) opredijelivši se za žanr akcijskog filma. Prvu glumačku ulogu ostvario je 1919. u filmu Der grosse Unbekannte. Zbog brojnih eksplozija kuća i mostova u filmovima dobio je nadimak dinamični redatelj, a izvodeći mnoge vratolomije kao glumac dobio je i status zvijezde akcijskog filma. Prijelaz s nijemoga na zvučni film odradio je glatko snimivši Schatten der Unterwelt (1931.), Johnny stiehlt Europa (1932.), Ein Unsichtbarer geht durch die Stadt (1933.), Der Dschungel ruft (1936.) i Sein bester Freund (1937.). Tada su ga snašle političke neprilike - njegova produkcijska kuća, osnovana 1921. godine, nacionalizirana je, a nakon rata engleski sud ga je osudio na šest mjeseci zatvora i proglasio mu zabranu rada do 1949. godine. Osnovao je novu produkcijsku kuću 1950. godine s kojom je snimio Der Tiger Akbar (1951.) i Gesprengte Gitter (1953.). Ipak, ti mu filmovi nisu donijeli prijašnji uspjeh te se početkom šezdesetih prošlog stoljeća povukao s filma.

Place:

Pariz

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Njemački

Writings:

Latinica

Time of action:

1892-1963 g.

Functions:

Glumac, redatelj

Title:

Lehmann, Maurice

Person type:

Osoba

History:

Maurice Lehmann (14.05.1895. - 17.05.1974.), francuski glumac, redatelj i producent. Godine 1956. imenovan je predsjednikom žirija na Filmskom festivalu u Cannesu.

Place:

Pariz

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Francuski

Writings:

Latinica

Time of action:

1895-1974 g.

Functions:

Redatelj

Title:

Juvančić, Friderik

Person type:

Osoba

History:

Friderik (Miroslav) Juvančić (1873. - 1947.), honorarni profesor Ljubljanskog sveučilišta, prvi intendant Narodnog gledališča u Ljubljani (1920. - 1922.), tajnik jugoslavenske sekcije Međunarodne izložbe dekorativne umjetnosti i industrije u Parizu te potpredsjednik suda te izložbe (1925. - 1926.) (odlikovan francuskom Legijom časti). Kao profesor predavao na Pomorskoj vojnoj akademiji u Rijeci (1910.) te Pomorskoj vojnoj akademiji u Dubrovniku (1929. - 1935.). Nakon umirovljenja, honorarno predavao na Ekonomsko-komercijalnoj školi u Zagrebu. Prva supruga bila mu je Klara rođ. Renaud, a druga Ilka rođ. Vodušnik (rođ. 1899.), s kojom je imao sina Miroslava (pjevača na Radio Zagrebu).

Place:

Ljubljana

Pariz

Dubrovnik

Zagreb (ZAGREB)

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Time of action:

1873-1947 g.

Title:

L'Herbier, Marcel

Person type:

Osoba

History:

Marcel L'Herbier (24.04.1888. - 28.11.1979.), francuski filmski redatelj i scenarist.

Godine 1918. uključio se u profesionalnu kinematografiju kao scenarist i redatelj. Ugled je stekao trećim filmom Čovjek s pučine (L'Homme du large, 1920.), adaptacijom Balzacove novele. Predstavnik impresionističke struje, tzv. prve avangarde, protivnik komercijalizma, sklon eksperimentiranju, istaknuo se inovativnim djelima El Dorado (1921.), Don Juan i Faust (Don Juan et Faust, 1922.), pod utjecajem ekspresionizma, Neljudska (L'Inhumaine, 1923.; u tom su filmu pri izradbi spektakularnih dekora sudjelovali F. Léger i R. Mallet-Stevens), Pokojni Matija Pascal (Feu Mathias Pascal, 1925.), prema romanu L. Pirandella, i Novac (L'Argent, 1928.), prema romanu É. Zole. Karijera mu je počela slabjeti s dolaskom zvučnoga filma, pozornost je privukao jedino filmom Fantastična noć (La Nuit fantastique, 1942.). Režirao je 44 filma. Jedan je od utemeljitelja visoke filmske škole IDHEC.

Place:

Pariz

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Francuski

Writings:

Latinica

Time of action:

1888-1979 g.

Functions:

Redatelj.

VIAF person:

28422344

Title:

Benko Grado, Artur

Person type:

Osoba

History:

Artur Benko Grado (Ogulin, 06.06.1875. - Zagreb, 10.07.1946.), hrvatski publicist.

Osnovnu školu završio u Ogulinu 1885., gimnaziju u Zagrebu 1893. godine. Iste godine upisao pravo u Parizu, a studij završio u Beču 1898. godine. Službovao u bosanskohercegovačkim mjestima, najdulje u Bijeljini i Sarajevu kao kotarski predstojnik. Osumnjičen za proaustrijsko djelovanje, zatočen u Bihaću i interniran u Sarajevo. Nakon umirovljenja (1919.) boravi u Zagrebu gdje je bio predstojnik državne iseljeničke službe u Pokrajinskoj vladi (1920. - 1922.).

Od 1922. do 1924. djelovao u iseljeničkoj službi Hrvatskog radiše te od 1923. do 1932. u Ministarstvu socijalne politike i Iseljeničkom komesarijatu kao stručnjak za iseljenička pitanja. O iseljeničkim je problemima, osim u hrvatskim, pisao i u njemačkim, francuskim i engleskim časopisima. Za rad u upravi BIH nagrađen Viteškim redom Franje Josipa, a 1915. Redom željezne krune III. reda te počasnim znakom Crvenog križa s ratnom deklaracijom. Godine 1926. odlikovan za doprinos u poznavanju problematike iseljništva.

Place:

Beč (Austrija)

Pariz

Sarajevo

Bihać

Zagreb (ZAGREB)

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Time of action:

1875-1946 g.

Functions:

Publicist.

VIAF person:

305616320

Title:

Bićanić, Rudolf

Person type:

Osoba

History:

Rudolf Bićanić (Bjelovar, 05.06.1905. - Zagreb, 09.07.1968.), hrvatski ekonomist, sociolog i političar.

Osnovnu školu i realnu gimnaziju završio u Bjelovaru. God. 1925. studirao na École des Hautes Études Commerciales u Parizu i upisao Pravni fakultet u Zagrebu, gdje je 1931. doktorirao. Kraće vrijeme službovao u Bjelovaru (1928. - 1930.) i Zagrebu (1930. - 1932.). Zbog pokušaja unošenja brošura Ujedinjene revolucionarne omladine u zemlju osuđen na tri godine zatvora (1933.). Na izdržavanju kazne u mitrovačkoj kaznionici povezo se s V. Mačekom. God. 1936. postao član ravnateljstva "Gospodarske sloge", a zatim osnovao Zavod za proučavanje seljačkog i narodnog gospodarstva, kojemu je bio na čelu do 1940. godine. Istodobno je uređivao "Gospodarsku slogu" te izdavao i uređivao "Politički vjesnik". 1940. godine je imenovan direktorom Direkcije za vanjsku trgovinu Jugoslavije, slijedeće godine napustio Beograd i otišao s vladom u London (izbjeglištvo), gdje je bio član Odbora za propagandu i prvi viceguverner Narodne banke (1941. - 1943.). Početkom 1944. godine distancirao se od politike vlade u emigraciji pozvavši (preko radio stanice BBC) sve koji to nisu učinili da se pridruže NOB-u. Iste godine Komitet nacionalnog oslobođenja Jugoslavije opunomoćio je Bićanića da zastupa njegove interese u Londonu. Početkom 1945. bio je na čelu Uprave za vanjsku trgovinu u Beogradu, a slijedeće se godine vratio u Zagreb, gdje je djelovao kao redoviti profesor Pravnog fakulteta. God. 1957/1958. gost profesor na sveučilištu u Austinu (Texas), 1965/1966 u Centru za postdiplomske studije gospodarstva na Sveučilištu Stanford (Californija), a predavao je još i u Haagu, Parizu, Londonu, Rimu, Beču, Grazu i Tokiju. U mogim brojnim domaćim i inozemnim listovima i časopisima publicirao je oko 250 rasprava, članaka i prikaza. Surađivao u vodećim stručnim i znanstvenim periodikama ("Historijski zbornik", "Zbornik Pravnog fakulteta u Zagrebu", "Ekonomski pregled", "International Association for Research in Income and Welth", i dr.).

Place:

Bjelovar (BJELOVAR)

Pariz

Beograd

London

Zagreb (ZAGREB)

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Time of action:

1905-1968 g.

Functions:

Pisao je o sociologiji sela, gospodarskoj povijesti, gospodarskom razvoju, planiranju i poljoprivredi. Sudjelovao na brojnim skupovima sociologa i ekonomista (III. svjetski kongres sociologa, Amsterdam, 1956.; Posave-

tovanje društva ekonomistov, Maribor, 1965.; XIII. međunarodni kongres agrarnih ekonomista, Sydney, 1967. i dr.). Surađivao s UNESCO-om i specijaliziranom agencijom FAO (Food and Agriculture Organization) te bio pravi ili počasni član više stranih društava ekonomista i sociologa kao i Društva ekonomista i Povijesnog društva Hrvatske. Djela: "Kako živi narod" (prva iz 1936., druga iz 1939.), "Pogled iz ekonomske perspektive i naša ekonomska orijentacija" (1939.), "Problemi vanjske trgovine" (1954.) i dr.

VIAF person:
40720550

Title:

Pilar, Đuro

Person type:

Osoba

History:

Đuro Pilar (Brod na Savi, danas Slavonski Brod, 22.04.1846. - Zagreb, 19.05.1893.), geolog i paleontolog.

Osnovnu školu polazio u Brodu na Savi, gimnaziju završio u Zagrebu (1866.). Studirao i doktorirao u Bruxellesu. Od 1869. do 1870. u Parizu pohađao Sorbonu, École des mines i École de Chimie au Jardin des Plantes. Nakon povratka u Zagreb prvo postao pomoćni službenik (pristav) Mineraloško-geološkog odjela Narodnog muzeja, a zatim (1875.) i prvi profesor mineralogije i geologije na Zagrebačkom sveučilištu, gdje je radio punih osamnaest godina. Govorio je gotovo sve slavenske jezike, a pored njih još i francuski, engleski i talijanski.

U znanstvenim krugovima postao poznat svojom disertacijom "O promjenama zemljine kore", koja je u Americi prevedena s francuskog na engleski jezik. Poznato mu je i djelo "Grundzüge der Abyssodynamik" ("Osnove dubinske dinamike", Zagreb, 1881.). Pisao o neogenskoj flori, tercijarnoj stratigrafiji, vodi u kršu, potresima i dr. God. 1881 i 1884. narodni zastupnik grada Broda. Bio je član JAZU te mnogih domaćih i inozemnih znanstvenih društava.

Place:

Bruxelles

Pariz

Zagreb (ZAGREB)

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Time of action:

1846-1893 g.

Functions:

Geolog i paleontolog.

VIAF person:

79423077

Title:

Mariašević, Vladimir

Person type:

Osoba

History:

Vladimir Mariašević, kontraadmiral austrougarske mornarice iz Zemuna. Kao član Mirovne delegacije u Parizu, sudjelovao u podjeli austrougarske flote nakon Prvog svjetskog rata.

Place:

Zemun

Pariz

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Functions:

Kontraadmiral.

Title:

De Havilland, Olivia

Person type:

Osoba

History:

Olivia de Havilland (01.07.1916. - 26.07.2020.), britansko-američka glumica. Otkrio ju je Max Reinhardt i 1935. povjerio joj ulogu u kazalištu te potom na filmu San ivanjske noći (A Midsummer Night's Dream). Popularnost je postigla s osam filmova kompanije Warner Bros, realiziranih do 1941., u kojima je bila partnerica Errola Flynna, te ulogom u spektaklu Zameo ih vjetar (Gone With the Wind, 1939.) Victora Fleminga. U početku je tumačila uloge lojalnih "dobrih prijateljica", a poslije se isticala karakternim ulogama koje su joj donijele dva Oscara: u Svakom svoje (To Each His Own, 1946.) Mitchella Leisena i Nasljednica (The Heiress, 1949.) Williama Wylera; na festivalu u Veneciji dobila je nagradu za glavnu ulogu u filmu Zmijsko leglo (The Snake Pit, 1948.) Anatolea Litvaka, za koju je također nominirana za Oscara. Od sredine 1950-ih živjela je u Parizu i rijetko nastupala na filmu i televiziji, katkad i u kazalištu (Broadway), ostvarivši posljednju ulogu 1988. godine.

Place:

Pariz

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Engleski

Writings:

Latinica

Time of action:

1916-2020 g.

Functions:

Glumica

Title:

Anet, Claude

Person type:

Osoba

History:

Claude Anet (28.05.1868. - 09.01.1931.), francuski književnik. U mladosti istaknuti tenisač, pobjednik Međunarodnoga prvenstva Francuske 1893. godine. Pisao romane, drame, putopise i memoare. Glavna djela: U Perziju automobilom (1906.), Ruska revolucija (1917–20.), Ariane, mlada Ruskinja (1920.), Kad se zemlja tresla (1921.), Gospođica Bourrat (1924.), Mayerling (1930.) i dr.

Place:

Pariz

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Francuski

Writings:

Latinica

Time of action:

1868-1931 g.

Functions:

Književnik

Title:

Berley, André

Person type:

Osoba

History:

André Berley (13.01.1880. - 27.11.1936.), francuski glumac.

Place:

Pariz

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Francuski

Writings:

Latinica

Time of action:

1880-1936 g.

Functions:

Glumac

Title:

Millot, Charles

Person type:

Osoba

History:

Charles Millot (pravo ime Veljko Milojević, 23.12.1921. - 06.10.2003.), francuski filmski, kazališni i televizijski glumac podrijetlom iz Hrvatske. Završio gimnaziju u Bjelovaru. Glumačku karijeru otpočinje 1944. u Novom Sadu u drami Na dnu M. Gorkog (istu ulogu igra nakon 20 godina u Parizu). Godine 1946-51. studira glumu i režiju na pariškom konzervatoriju, a 1951-56. član je Comédie-Française (uz M. Casarès, jedini je stranac u angažmanu). Nakon toga djeluje i u dr. francuskim kazalištima, najviše se ističući u klasičnom repertoaru. Od 1956. glumi na televiziji, a 60-ih godina otpočinje i filmsku karijeru. Izrazit karakterni glumac širokog dijapazona, najčešće tumači sporedne uloge — uvijek vrlo istaknute. Uspjela ostvarenja dao je i u mnogim jugoslavenskim filmovima: Bitka na Neretvi (1969.), Atentat u Sarajevu (1975.), Čovjek koga treba ubiti (1979.), Visoki napon (1981.), Veliki transport (1983.) i Obećana zemlja (1986.) V. Bulajića, U gori raste zelen bor (1971.) A. Vrdoljaka, Seljačka buna 1573. (1975.) i Banović Strahinja (1981.) V. Mimice, Tajna Nikole Tesle (1980.) K. Papića, Ujed anđela (1984.) L. Zafranovića te Crveni i crni (1985.) M. Mikuljana. Do 1987. nastupio je u više od 120 filmova.

Place:

Pariz

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Time of action:

1921-2003 g.

Functions:

Glumac

Title:

Horvat, Branko

Person type:

Osoba

History:

Branko Horvat (Petrinja, 24.07.1928. - Krapinske Toplice, 18.12.2003.), ekonomist, političar i pedagog.

Gimnaziju završava u Požegi, gdje je tri godine uređivao gimnazijski zbornik 'Naše znanje'. Od 1941. sudjeluje u ilegalnom radu, a sa 1944. odlazi u partizane i sudjeluje u NOB-u. Studirao je tehniku, ekonomiju i filozofiju na Sveučilištu u Zagrebu, te je 1952. diplomirao, a 1955. doktorirao na Ekonomskom fakultetu. Doktorat stiže 1959. i na Sveučilištu u Manchesteru (Ujedinjeno Kraljevstvo), a specijalizirao je 1964-65. na Sveučilištu Harvard i Institutu za tehnologiju Massachusetts u SAD kao stipendist Fordove zaklade. Radio je kao asistent i znanstveni suradnik Instituta za naftu i Ekonomskog instituta u Zagrebu (1950. - 1955.), a od 1955. radi u Saveznom zavodu za privredno planiranje u Beogradu, u kojem je 1958. osnovao Odjel za ekonomska istraživanja i metodologiju planiranja. Taj odjel 1963. postaje Jugoslavenski institut za ekonomska istraživanja, a 1969. mijenja naziv u Institut ekonomskih nauka. Horvat je bio prvi direktor Instituta, sve do ostavke koju podnosi 1970. godine. Od 1962. radi kao izvanredni profesor Sveučilišta u Beogradu, a od 1975. redoviti je profesor na Fakultetu za vanjsku trgovinu u Zagrebu (od 1982. Ekonomski fakultet).

Predavao je ekonomsku analizu, političku ekonomiju socijalizma, privredno planiranje, ekonomsku teoriju i komparativne ekonomske sustave. Gostovao je na velikom broju sveučilišta diljem svijeta (SAD, Njemačka, Francuska, Češka, Čile, Tanzanija, Kanada, Kina...), te je ujedno održao predavanja i kraće tečajeve na osamdesetak instituta, akademija i sveučilišta u Europi, Sjevernoj i Latinskoj Americi, Africi i Aziji. Autor je tridesetak knjiga i više stotina članaka u domaćim i stranim znanstvenim časopisima i enciklopedijama. Djela su mu prevedena na sedamnaest jezika. Temeljna značajka Horvatovog znanstvenog rada je široko područje zanimanja. Počeo je s ekonomikom industrije nafte koju je analitički razvija s gledišta mikroekonomije i njezina društveno-ekonomskog značaja. Baveći se društvenim privrednim planiranjem sintetizirao je važna svjetska teorijska dostignuća. Dio rezultata tih istraživanja bila je ideja o centralnom investicijskom fondu kao načinu usmjeravanja privrednog razvoja i prijedlozi o financiranju razvoja nerazvijenih područja. Privredna recesija 1961. potaknula je Horvata na preorijentaciju s planskih na sistemska pitanja – analizu mehanizma i funkcioniranja privrednog sustava koja je vodila do uočavanja i utvrđivanja cikličnosti privrednih kretanja. Glavno mu je djelo "Politička ekonomija socijalizma" u kojem je predložio ekonomska, socijalna i politička rješenja. Inačica na engleskom jeziku proglašena je knjigom godine u SAD, a američki ekonomisti nominirali su ga 1983. na temelju te knjige za Nobelovu nagradu. Knjiga "Towards the theory of planned economy" potaknula je američki ekonomski časopis Economic Review da lansira termin "marksizam-horvatizam".

Horvat je prvi primijenio matematičke metode i druga sredstva moderne ekonomske analize u jugoslavenskoj ekonomiji. Bio je voditelj jugoslavenske delegacije na prvom zasjedanju Odbora UN-a za industrijski razvoj (1961.), te je pod njegovim predsjedništvom izrađen prijedlog da se osnuje UNIDO (Organizacija UN-a za industrijski razvoj). Bio je član velikog broja međunarodnih ekonomskih organizacija, udruženja i redakcija ekonomskih časopisa, te osnivač i predsjednik Međunarodnog udruženja za ekonomiku samoupravljanja. Bio je i osnivač i dugogodišnji urednik časopisa Ekonomska analiza, koji je kasnije promijenio naziv u Economic Analysis and Worker's Management. Sudjelovao je na velikom broju znanstvenih skupova u zemlji i inozemstvu. Radio je i kao ekonomski savjetnik predsjednika Saveznog izvršnog vijeća SFRJ, vlada Perua, Bangladeša, Brazila i predsjednika turske vlade.

Politički rad B. H. započinje kao omladinski rukovodilac Ujedinjenog

saveza antifašističke omladine Hrvatske u Požegi i član tamošnjeg odbora Narodne fronte. Na radnim akcijama 1945. - 1946. proveo je devet mjeseci. Na fakultetu postaje član SKOJ-a i KPJ. Na drugoj godini studija biva isključen iz Partije, no uskoro je rehabilitiran i članom ostaje do 1990. godine. Jedan je od osnivača Udruženja za jugoslavensku demokratsku inicijativu 1989., prvog nezavisnog političkog udruženja u SFRJ. Tijekom 1990. član je rukovodstva SKH-SDP i njegove "vlade u sjeni". Nakon što krajem 1990. napušta SDP, ponovno se politički angažira 1992. kao osnivač i predsjednik Socijaldemokratske unije, stranke nastale spajanjem Saveza reformista Hrvatske i Lige socijaldemokrata. Tu je dužnost obnašao do 1995., te ponovo u razdoblju 1998. - 2000. godine. Također je bio član Predsjedništva i Glavnog odbora društva "Josip Broz Tito" iz Zagreba. Znanstvena biografija B. H. objavljena je u desetak međunarodnih biografskih leksikona. Dobitnik je brojnih nagrada i priznanja, od kojih se ističu nagrada za najbolji rad iz statistike koju je dodijelilo Statističko društvo iz Manchester (1958.); Nagrada 'Mijo Mirković' Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (1986.); zbornik u čast B. H. (2000.) i počasna titula profesora emeritusa Sveučilišta u Zagrebu (2003.).

Place:

Beograd

Petrinja (PETRINJA)

Požega (POŽEGA)

Novi Sad (Vojvodina)

Ljubljana

Sarajevo

Stockholm

Washington

New York (New York)

Berkeley

Pittsburgh (Pennsylvanija)

Pariz

Maribor

Prag

Zagreb (ZAGREB)

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Time of action:

1928-2003 g.

Functions:

Ekonomist, političar i pedagog

Title:

Radić, Marija

Person type:

Osoba

History:

Marija Radić (rodnim imenom Marie Dvořáková; Prag, 27.08.1874. - Zagreb, 17.06.1954.), učiteljica i kulturna djelatnica. Kao učiteljica radila u Češkoj i Moravskoj, gdje je naučila hrvatski jezik. Četiri godine nakon što je upoznala S. Radića, 1898. preselila u Hrvatsku. Nakon toga sa suprugom boravila u Parizu tijekom njegova školovanja, a zatim u Pragu i Zemunu da bi se 1902. nastanili u Zagrebu. Zajedno sa suprugom bavila se pisanjem za razne hrvatske, češke, francuske i ruske novine i časopise. Godine 1911. osnovala Slavensku knjižaru, prije svega radi lakšeg objavljivanja Radićevih tekstova, ali i osiguravanja financijske samostalnosti koja je uskoro omogućila da se Stjepan Radić u potpunosti posveti politici. I sama je bila aktivna u javnom životu, posebice preko organizacije žena HSS-a 'Hrvatsko srce'.

Place:

Pariz

Prag

Zemun

Zagreb (ZAGREB)

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Time of action:

1874-1954 g.

Functions:

Učiteljica i kulturna djelatnica.

Title:

Smith Pavelić, Ante

Person type:

Osoba

History:

Ante Smith Pavelić (Zagreb, 28.02.1903. – Fort Worth, SAD, 13.01.1988.), političar i povjesničar.

Sin Ante Pavelića st. (zubara). U Zagrebu je 1920. završio klasičnu gimnaziju i 1925. doktorirao pravo temeljem rigorozna. Kao jugoslavenski diplomatski službenik radio je u Rimu, Švicarskoj, Chicagu, New Yorku, San Franciscu. Podržavao je politiku bana Šubašića i zalagao se za promicanje političkog položaja Hrvata, surađujući pritom s Bogdanom Radicom. No, s odbijanjem preseljenja izbjegličke vlade u Jugoslaviju biva izbačen iz jugoslavenske diplomatske službe. Živio je u Parizu, New Yorku i Fort Worthu. U iseljeništvu je radio na stvaranju zajedničke i glavne hrvatske iseljeničke organizacije. Preuzeo je suprugino prezime Smith kako ga se ne bi miješalo s ustaškim poglavnikom. Surađivao je u Slobodnoj riječi, Hrvatskoj reviji, Croatia Press te u hrvatskom programu na Radio Madridu.

Place:

Zagreb (ZAGREB)

Pariz

New York (New York)

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Time of action:

1903-1988 g.

Functions:

Političar i povjesničar.

VIAF person:

64803587

Title:

Alexeieff, Alexandre

Person type:

Osoba

History:

Alexandre Alexeieff (01.08.1901. - 09.08.1982.), francuski filmski animator, redatelj i slikar ruskoga podrijetla. Od 1921. živio je uglavnom u Parizu. Sa suprugom Claire Parker (1904. - 1981.) osmislio je igličasti ekran, animacijsku tehniku izravnog crtanja na vrpci, kojim je realizirao njihove najpoznatije filmove.

Place:

Pariz

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Francuski

Writings:

Latinica

Time of action:

1901-1982 g.

Functions:

Animator i redatelj.

VIAF person:

112098331

Title:

Malec, Ivo

Person type:

Osoba

History:

Ivo Malec (Zagreb, 30.03.1925. - Pariz, 14.08.2019.), hrvatski skladatelj i glazbeni pedagog.

Studirao je na Muzičkoj akademiji u Zagrebu i na Pariškome konzervatoriju. Godine 1952–53. bio je direktor Opere u Rijeci. Od 1972. do 1990. predavao je kompoziciju na Pariškome konzervatoriju. Nositelj je više francuskih nagrada i odlikovanja. Dobio je Nagradu "Vladimir Nazor" za životno djelo 2012., ali ju nije prihvatio. Malec je podjednako uspješan kao skladatelj akustičke i elektroakustičke glazbe. Njegov istančan osjećaj za instrumentalne boje iskazuju već Pokret u boji (1959.) i Sigma (1963.), obje za orkestar, te Minijature za Lewisa Carolla za komorni ansambl (1964.). Profinjenim smislom za detalje u pjesničkome predlošku već je 1953. uglazbio pjesme R. Ivšića iz zbirke Tanke (Radovanove pjesme, za glas i klavir, 1953.), što će se poslije odraziti u stalnom zanimanju za eksploataciju glasa, bez obzira na to je li riječ o izvanglazbenome sadržaju ili ne (npr. Mavena, konkretna glazba na tekst R. Ivšića, 1956.; Kantata za nju – Cantate pour elle, za glas, harfu i vrpču, 1966.; Oral, za recitatora i orkestar, 1967.; Dodécameron, za 12 solističkih glasova, 1970.; Vox, vocis, za 3 ženska glasa i instrumentalni ansambl, 1979.).

Place:

Zagreb (ZAGREB)

Pariz

Person legal status:

fizička osoba

Language:

Hrvatski

Writings:

Latinica

Time of action:

1925-2019 g.

Functions:

Skladatelj.

VIAF person:

2.641149108405669e+21